

Mirjana Radosavljević, *English for Economic Purposes*,

Novi Sad: USEE 2011, 148 str.

Udžbenik *English for Economic Purposes*, autorke doc. dr Mirjane Radosavljević, namenjen je prvenstveno studentima na Odseku za engleski jezik koji se upućuju u osobenosti poslovnog engleskog jezika, ali i svima onima čije je znanje engleskog jezika na B2 nivou, a uključeni su u neki vid poslovne komunikacije. S obzirom na sve veću povezanost i saradnju na globalnom nivou i sve intenzivniju komunikaciju na engleskom jeziku, suvišno je napominjati da je ovakav udžbenik izuzetno koristan i dobrodošao.

Udžbenici ovog tipa retki su u našoj zemlji. Iako renomirani izdavači sa anglosaksonskog područja nude širok izbor knjiga, koje su namenjene usvajanju engleskog jezika za potrebe poslovne komunikacije, velika prednost udžbenika *English for Economic Purposes* jeste ta što je pisan upravo za izabranu ciljnu grupu - za studente engleskog jezika, pa je samim tim ne samo potpuno prilagođen nastavnom planu predmeta za koji je namenjen, već i pogodan za primenu u našoj sredini.

Koncepcija udžbenika je vrlo pregledna: podeljen je u tri tematske celine od kojih svaka sadrži po osam nastavnih jedinica ujednačenog obima. Svaka nastavna jedinica počinje tekstom koji je selektivno preuzet iz britanskih i američkih izvora. Tekstovi su, posmatrajući sa dva aspekta, vrlo pažljivo odabrani: kao prvo, predstavljaju autentičan prikaz modernog poslovnog engleskog jezika, a kao drugo - izuzetno dobro i postupno upućuju studente u oblast ekonomije. Svaki tekst tako predstavlja 'lekciju' iz dve oblasti - engleskog jezika (na višem nivou) i ekonomije (oblasti spoljne trgovine, bankarstva i finansija).

Prvi deo, *Foreign Trade* (spoljna trgovina) bavi se primerenim opisom procedura koje su prisutne u procesu pisanja poslovnih pisama, upita, ponuda, porudžbina, isporuke, INCOTERMS transportne dokumentacije i međunarodnih licitacija. Svaka od ovih tema predstavlja posebnu nastavnu jedinicu u kojoj se nude osnovne informacije o navedenim segmentima spoljne trgovine, odgovarajuća objašnjenja i jasna, detaljna uputstva kako se ovi procesi odvijaju. Autorka posvećuje posebnu pažnju karakterističnoj terminologiji i stilu kojim se odlikuje engleski jezik u ovoj vrsti komunikacije. U udžbeniku se posebno ističe i svaki detalj koji je važan u ovakvoj vrsti komunikacije, počev od toga kako nasloviti poslovno pismo zavisno od primaoca, do, na primer, detaljnih objašnjenja transportne dokumentacije.

Drugi deo, *Banking* (bankarstvo), sadrži osam nastavnih jedinica koje su, takođe, posvećene bankarskom sistemu i platnom prometu sa inostranstvom (čekovi, novčani transferi, akreditivi, platne kartice, garancije i menice). I u ovom poglavlju, autorka doc. dr Mirjana Radosavljević prezentuje ne samo adekvatno selektovanu jezičku građu, već i elementarna objašnjenja odabrane ekonomske oblasti. Definicije i uputstva vezana za bankarski sistem daju se u adekvatnoj meri

za korisnike, koji su prvenstveno lingvistički orijentisani, a nedovoljno upućeni u bankarstvo. Autorka vodi računa i da udžbenik prikazuje savremene i autentične tekstove, pa između ostalog, daje i izvod aktuelnog Zakona o bankama (na engleskom) i faksimile dokumenata vezanih za platni promet, što studentima pruža priliku da se konkretnije upoznaju sa bankarskim sistemom i karakterističnim diskursom.

Treći deo, *Finance* (finansije), posvećen je temama kao što su: novac, tržište kapitala, poslovanje hartijama od vrednosti, zajmovi, investicije, osiguranje, računovodstvo i različiti oblici finansiranja. Sama oblast finansija nešto je kompleksnija i studentima manje poznata iz svakodnevnog života, što je autorku nesumnjivo i opredelilo da ovaj deo ostavi kao poslednji. Pažljivo izabran materijal, u vidu tekstova i pratećih vežbi, pruža optimalan uvid u specifičnosti finansijskog poslovanja, pa se i u ovom delu udžbenika uspešno objedinjuju elementi engleskog jezika koji su tipični za ovu oblast i osnovne informacije vezane za finansije.

Važno je istaći da su osnovne informacije iz oblasti spoljne trgovine, bankarstva i finansija prezentovane vrlo jednostavno što ih čini izuzetno korisnim, jer za većinu studenata upotreba poslovnog engleskog jezika predstavlja problem ne samo u jezičkom smislu, već i zbog toga što nemaju osnovna znanja iz ove oblasti, ili ne poznaju stručnu terminologiju na maternjem jeziku. Upravo zato, definicije određenih pojmova, objašnjenja procedura i uputstva koja se daju u tekstovima i vežbama, osim lingvističke vrednosti, imaju i dodatnu opštu vrednost – proširenja znanja iz važne društvene oblasti -ekonomije.

U prikazu ovog udžbenika neophodno je napomenuti da su tematske celine, kao i same nastavne jedinice, pažljivo ujednačenog obima, samim time i vrlo pogodne za primenu u nastavi, mada se udžbenik može koristiti i za samostalan rad.

Svaka nastavna jedinica, od ukupno dvadeset četiri u sva tri dela, vrlo je pažljivo gradirana i izuzetno dobro koncipirana, počinje reprezentativnim tekstom koji studente upoznaje sa relevantnim temama i pruža im priliku za proširivanje opštih znanja, uglavnom iz oblasti mikroekonomije, ali i za usvajanje praktično korisnog vokabulara i veština neophodnih u poslovnoj komunikaciji. Svaka nastavna jedinica sadrži i niz moderno, komunikativno koncipiranih vežbi, koje su usmerene na proveru razumevanja pročitanoog teksta, usvajanje novog relevantnog registra, na razvoj veštine pisanja i govora u poslovnom diskursu, učešće u diskusiji i prevođenje. Vežbe u udžbeniku su pažljivo selektovane i gradirane, od takozvanih „kontrolisanih“ vežbi neophodnih u usvajanju novih lingvističkih jedinica, do kreativnijih vežbi koje studente efikasno i praktično pripremaju za stvarnu poslovnu komunikaciju na engleskom jeziku.

Udžbenik sadrži i CD na kom je, na vizuelno atraktivan način, snimljen sažet, ilustrativan pregled obrađenih tema, ali i dodatni korpus stručnog vokabulara, kolokacija i različitosti između britanske i američke varijante poslovnog engleskog jezika.

Iako je udžbenik pisan na engleskom jeziku, svaka nastavna jedinica sadrži i vežbe prevođenja karakterističnih tekstova sa engleskog jezika na srpski i obratno, što je nesumnjiva prednost u odnosu na udžbenike stranih izdavača.

Osim toga, autorka doc. dr Mirjana Radosavljević na kraju udžbenika daje i glosar koji se sastoji od preko hiljadu engleskih stručnih termina sa najčešćim prevodnim ekvivalentima na srpskom jeziku. Autorka daje po jedan do tri značenja za svaki izabrani termin, čime olakšava usvajanje nove leksičke građe studentima, a ujedno im pruža i dovoljnu bazu za kasnije proširenje. Ovo je izuzetno korisno, jer se prevođenjem autentičnih tekstova i pažljivo sačinjenim glosarom omogućuje bolje upoznavanje sa vrlo specifičnom stručnom terminologijom i na engleskom i na srpskom jeziku, čime se ujedno vrši i odlična priprema za poslovno prevođenje. Profesionalno iskustvo autorke svakako se zapaža u praktičnoj orijentaciji, u obradi izabranih tema i od velike je pomoći svakome ko će koristiti ovaj udžbenik.

Zaključujući ovaj prikaz, neophodno je istaći da udžbenik *English for Economic Purposes* odlikuje izrazito moderna koncepcija, izuzetna sistematičnost, postupnost i temeljnost. I na kraju, udžbenik je i vizuelno dopadljiv i pregledan, što ga svrstava u red moderno koncipiranih nastavnih materijala.